

Tasapainotusohjelman täytäntöönpano

Hyväksytyn (kvalt 11.11.2024 § 37) talouden tasapainottamisohjelman päätösten toteuttamisen seurannasta vastaavat kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta. Täytäntöönpanosta raportoidaan säännöllisesti kunnanhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle.

Paketin keinojen toimeenpano on vastuutettu toimielimittäin ja johtoryhmä työskentelee pitkäjänteisesti tasapainottamiskeinojen täytäntöönpanemiseksi raportoiden hallitukselle ja valtuustolle osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tämä raportti on ensimmäinen katsaus täytäntöönpanoon jo ennen osavuositarkastusta.

Raporttiin on listattu ne toimet, joita on jo toimeenpantu vuonna 2024 tai 1-4 2025. Muut raporttoimattomat toimet etenevät aikataulutetun mukaisesti vuosina 2025–2026 ellei muuta mainita.

Hallintopalvelut

Vuosi 2024

- Organisaatiomuutos
Tilikartta muutettu 1.1.2025. Hallintosääntömuutosta valmistellaan ja muutos voimaan poliittisen päätöksentekoprosessin kautta mahdollisimman pian, osa muutoksista vasta 1.6.2025 uuden valtuuston aloittaessa.
- Nuorten työpajatoiminta
Nuorten työpajatoiminta siirtymässä Verso ry:lle. Verso on aloittanut toimintansa loppuvuonna 2024 ja uudet asiakkaat ohjautuvat Versolle. Kunnalla on AVI:n avustus nuorten työpajatoimintaan 30.8.2025 saakka, jolloin toiminta Lapinlahden kunnan osalta päättyy. **Työntekijät irtisanottu, määräaikaosuudet päättyneet.**
- Työllisyyden kuntakokeilusta luopuminen (TE2024 uudistus)
Työllisyysalueet aloittivat toimintansa 1.1.2025. Tukityöllistämisestä on luovuttu (viimeiset sopimukset päättyvät alkuvuonna) ja velvoitetyöllistämistä ei enää ole. **Kunnalla ei enää työntekijöitä (liikkeenluovutus, määräaikaosuudet päättyneet).**
- Työterveyshuolto
Työterveyshuollon sopimus muutettu ja astui voimaan vuoden alusta. Sopimuksen sisältöä ei karsittu, mutta hinnoitteluperustetta muutettu edullisemmaksi.
- Elinvoimapalvelut
Kesätyötukea pienennetty vuodelle 2025 ja palkkaamisen kuntalisä poistettu 1.1.2025.
- Palvelusihteeritiimi
Palvelusihteeritiimi perustettu loppuvuonna 2024 ja tehtävät uudelleen jaettu. Hienosäätöä tehdään vielä tarvittaessa. Palvelusihteeritiimissä mukana hallintopalvelut, sivistyspalvelut, hyvinvointipalvelut ja tekniset palvelut ja tytäryhtiöt. **Henkilöstön vähennys tapahtunut työntekijän irtisanoutumisen ja eläköitymisen kautta.**

1-4 2025

- Kunnan henkilöstö on vuoden 2024 aikana vähentynyt suunnitelman mukaisesti 17 henkilöä.

- Laitemäärien (tietokone, tabletti, puhelin) tarkasteluja ja määriä on vähennetty
- Muut tasapainotussuunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutetaan suunnitellusti 2025–2026.

Sivistyspalvelut

Vuosi 2024

- Martikkalan ja Paloisten koulu
Martikkalan ja Paloisten koulu lakkaa 1.8.2025. Henkilökunnan sijoittuminen uusiin yksiköihin ja päätöksen vaikutus henkilöstön määrään huomioitu. **Henkilöstömäärä on jo vähentynyt ja vähentyy määräaikaisten päätösten myötä vuonna 2025.**
- Palvelusihteeri
Palvelusihteeri perustettu loppuvuonna 2024 ja tehtävät uudelleen jaettu. Hienosäätöä tehdään vielä tarvittaessa. Palvelusihteerissä mukana hallintopalvelut, sivistyspalvelut, hyvinvointipalvelut ja tekniset palvelut ja tytäryhtiöt. **Henkilöstön vähennys tapahtunut työntekijän irtisanoutumisen ja eläköitymisen kautta.**

1-4 2025

- Vuoden 2025 osalta 4/25 mennessä tehty valmisteluja ja päätöksiä. Toteutuminen 1.8.2025 alkaen
 - Lakkautettavien koulujen **henkilöstön siirtopäätökset** Matin ja Liisan kouluun
 - Nerkoon koulusta yhden **opettajan siirtopäätös** Matin ja Liisan kouluun
 - Alapitkällä **luokanopettajan siirtopäätös** erityisopettajan tehtävään
 - **Varhaiskasvatuksen tiivistäminen** Varpaisjärvellä valmisteltu (esiopetuksen siirtäminen koulun puolelle, Ryhmiksen lakkaaminen ja yhden päiväkotiryhmän perustaminen vapautuviin esiopetuksen tiloihin)
- Tiedossa olevia poikkeamia suunnitelmaan:
 - Perusopetuslain oppimisen tuen uudistus määrittää laissa resursseja ryhmäkohtaisten tukimuotojen järjestämiseen (0,122 t/vko/oppilas) ja ryhmien muodostamiseen (max 5 oppilaskohtaista tukea saavia oppilaita ryhmässään yhdellä opettajalla). Tästä johtuen Varpaisjärven koulun erityisluokanopettajan virka siirretään Matin ja Liisan kouluun 1.8.2025 alkaen.
 - Varhaiskasvatuksen tiivistämisestä johtuen koulunkäynninohjaajan toimen täyttämisen Varpaisjärven kouluun. Täydentävä varhaiskasvatus esioppilaille toteutetaan koulun puolella esiopetuksen tiloissa. Lapsimäärästä johtuen tätä ei voida toteuttaa yhdistämällä aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaan, perusteena varhaiskasvatuslain henkilöstömitoitus.
- Muut tasapainotussuunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutetaan suunnitellusti 2025–2026.

Hyvinvointipalvelut

Vuosi 2024

- Lapinlahden kansalaisopisto
Lapinlahden kansalaisopiston opintomaksujen korotus tehty jo lukuvuodeksi 2024–2025, tuntimäärä alenee 2025–2026.

- Nuorisotoimi
Nuorisotoimen budjetista on leikattu matkoja, tarjoiluja ja raaka-aineita. Nuorisotyö etsii uusia tiloja Lapinlahden taajamasta, tilaratkaisu vuoden 2025 aikana. Saatu rahoitusta erityisnuorisotyöhön (20 000 €). Hankerahoitusta lisätään toiminnan rahoittamiseksi:
 - koulunuorisotyö, huomioiden erityisesti lakkautettavien koulujen lapset (10 % omarahoitus TA 2025)
 - koulunuoristyö lukioissa (10 % omarahoitusosuus TA 2025, suunnitellaan haettavaksi)
 - sateenkaarinuorten tukeminen (neljä kuntaa 10 % omarahoitusosuus TA 2025, suunnitellaan haettavaksi)
- Liikunta- ja vapaa-aikapalvelut
Liikuntasihteeri osallistuu myös muiden kuin liikunta-aiheisten tapahtumien järjestämiseen. Kts. liikuntapaikkojen ja suorituspaikkojen tehtäväjärjestelyt teknisten palvelujen alla.
- Palvelusihteritiimi
Palvelusihteritiimi perustettu loppuvuonna 2024 ja tehtävät uudelleen jaettu. Hienosäätöä tehdään vielä tarvittaessa. Palvelusihteritiimissä mukana hallintopalvelut, sivistyspalvelut, hyvinvointipalvelut ja tekniset palvelut ja tytäryhtiöt.

1-4 2025

- Valmisteltu 1.6.2025 aloittavan hyvinvointiosaston toimintaa tasapainottamissuunnitelman mukaisesti
- Muut tasapainotussuunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutetaan suunnitellusti 2025–2026.

Tekniset palvelut

Vuosi 2024

- Työnjohdolliset ja henkilöstömuutokset: Kiinteistökeskuksen, liikuntatoimen sekä puisto- ja liikennealueiden työntekijöiden ristiin käyttö. Työnjohtoa on tehostettu ja kevennetty. **Henkilöstön vähennys tapahtunut työntekijöiden irtisanomisten ja määräaikaisten palvelussuhteiden päättymisten kautta.**
- Velvoitetyöllistettyjen ja tukityöllistettyjen poissaolo: Velvoitetyöllistettyjen ja tukityöllistettyjen poissaolo vähentää eniten teknisten palvelujen työvoimaa ulkoalueiden ja liikuntapaikkojen hoidosta, toisaalta se vähentää myös työnjohdollista kuormaa. **Velvoitetyöllistettyjen ja tukityöllistettyjen määräaikaaisuudet jo pääosin päättyneet tai päättyvät alkuvuodesta.**
- Tarpeettomista kiinteistöistä luopuminen: Vuonna 2024 on myyty Honkaharjun entinen tanssilavakiinteistö rakennuksineen, vuonna 2025 karting-rata rakennuksineen ja Varpaisjärven taajamasta entinen neuvonta-asema ja leipomokiinteistö (vaatii khall päätöksen). Myynnissä mm. Paloisten ja Martikkalan koulut ja myyntejä jatketaan kiinteistöstrategian mukaisesti.
- Yksityistieavustukset: Avustuksia leikattu 2025.
- Ulkojääät: Ulkojääalueiden ja kaukaloiden hoidossa mukana yhdistyksiä. Avojäät kaukaloiden viereltä jätetty tekemättä Alapitkältä, Nerkoolta ja Varpaisjärveltä.

- Hiihtoladut: Hiihtoladut hoidetaan itse pl. kylien luonto ja retkilatujen ylläpidosta talkookorvaus yhdistyksille. Latujen supistaminen Haminamäen 5 km lenkki jää pois (jäljellä 2,5 km ja 3,0 km) ja Varpaisjärven sisälenkki n.1km jäävät tekemättä.
- Moottorikelkkareitistön kunnossapito ulkoistettu.
- Liikuntapaikkojen hoito sekä kunnossapito: Kuntatekniikkapäällikkö (yhteistyössä liikuntasihteerin kanssa)
 - kunnossapitomestari
 - liikuntapaikanhoitajat
 - ulkoaluetyöntekijät (on käytetty jo aiemminkin osittain myös liikuntatoimen töihin)
 - kiinteistöhoitajat (irrotetaan tarvittaessa resurssia liikuntapaikoille)
- Liikuntahallien valvonta ja osin kunnossapito: Keskusteluja 4H:n kanssa ja 4H palkkaa palkkatuella hallivalvojan Varpaisjärvelle ja Lapinlahdelle. Kunta maksaa 4H:lle palkkatuen ylittävän osan ja hallintokulukorvauksen (n. 500 €/kk/valvoja). Kesällä salit ovat itsenäisessä käytössä tai kiinni ja valvojat avustavat liikuntapaikkojen kesäkunnossapitotöissä. Laitteiden kunnossapito laitetoimittajalta keskitetysti kaksi kertaa vuodessa, mutta pienempiä kunnossapitotöitä omalla henkilöstöllä tarpeen mukaan.
- Viher- ja katualueet sekä lumityöt: Kesätyönuoria hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Alustavasti keskusteltu ja sovittu Verso ry:n kanssa mahdollisista yhteistyökuvioista sekä valmistellaan laajemmin ulkoalueiden, liikuntapaikkojen, uimarantojen jne. osalta osan hoidon ulkoistamista esim. yhdistyksille. Tarvittaessa karsitaan esimerkiksi kunnossapidettavia nurmialueita ja siirretään niitä traktoriniittoon, mikä pienentää työvoiman tarvetta merkittävästi. Uimarantojen määrää vähennetään yhdellä, sillä Alapitkältä poistuu toinen uimaranta. Hiljentyneitä ja poistuviksi määriteltäviä leikkipaikkoja on purettu 5 kpl kokonaan pois 2024 aikana, joten niiden kunnossapito jää pois.
- Investoinnit: Suunnitelmakaudella 2025–2027 investointitaso on merkittävästi matalampi kuin menneinä vuosina.
- Rakennusvalvonnan yhteistyön kartoitus aloitettu Siilinjärven kanssa, myös keskustelua MAL-sopimuskuntien kanssa. Todennäköisesti yhteistyö mahdollinen, mutta hinnoillaampi kuin toteutus omana työnä. Rakennustarkastajan tehtäväkuvauksessa myös muita kuin suoraan rakennustarkastajan virkaan liittyviä tehtäviä, jotka ulkoistettaessa jäisivät kunnan muiden työntekijöiden hoidettavaksi. Selvityksen perusteella rakennusvalvonnan ulkoistus ei välttämättä ole paras vaihtoehto. Toisaalta välttämätön tarve rekrytoinnille henkilön mahdollisen eläköitymisen vuoksi vuonna 2025.
- Ympäristönsuojelua selvitetty Kuopion kanssa, josta palvelu on ostettu ympäristöasiantuntijan lakisääteisen virkavapaan ajan. Yhteistyötä Kuopion kanssa pidetään tällä hetkellä potentiaalisimpana vaihtoehtona, mutta Kuopio antoi pakit mainiten, että yhden henkilön työpanos ei riitä tehtävän hoitamiseen ja he odottavat MAL-yhteistyöselvitystä.
- Vesihuollon liiketoiminnan järjestelyn yhteistyöselvitys huomioiden yksityiset palvelun tarjoajat aloitetaan alkuvuodesta. Selvitys ei koske liiketoiminnan tai infran myymistä, vain operointipalvelua.

- Palvelusihteeritiimi perustettu loppuvuonna 2024 ja tehtävät uudelleen jaettu. Hienosäätöä tehdään vielä tarvittaessa. Palvelusihteeritiimissä mukana hallintopalvelut, sivistyspalvelut, hyvinvointipalvelut ja tekniset palvelut ja tytäryhtiöt.
- Muut tasapainotussuunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutetaan suunnitellusti 2025–2026.

1-4 2025

- Tarpeettomista kiinteistöistä luopuminen: Alkuvuonna on myyty kiinteistöstrategian mukaisesti Varpaisjärven taajamasta entinen neuvonta-asema ja leipomokiinteistö, sekä Paloisten ja Martikkalan koulut.

Tytäryhtiöt

Vuosi 2024

- Lapinlahden Kaskihovi Oy:n kirjanpito
Kirjanpito siirretty palvelusihteeritiimiin kuntakonsernin omaksi työksi 1.1.2025. Muutoksen jälkeen kaikkien kolmen tytäryhtiön kirjanpito ja tilinpäätöksen laadinta tehdään omana työnä palvelusihteeritiimissä.
- Lapinlahden Vesi Oy:n pääomalaina
Lainan koron nosto 1.1.2025.
- Viitostien Ykköstilat Oy:n pääomalaina
Lainan koron nosto 1.1.2025.
- Kts. yhtiöittämisselvitys ja sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen hallintopalvelujen alta.
- Palvelusihteeritiimi
Palvelusihteeritiimi perustettu loppuvuonna 2024 ja tehtävät uudelleen jaettu. Hienosäätöä tehdään vielä tarvittaessa. Palvelusihteeritiimissä mukana hallintopalvelut, sivistyspalvelut, hyvinvointipalvelut ja tekniset palvelut ja tytäryhtiöt.

1-4 2025

- Muut tasapainotussuunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutetaan suunnitellusti 2025–2026.